

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน

พ.ศ. ๒๕๓๐

เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่ชนบทปฏิบัติหน้าที่ในการประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านให้เป็นไปโดยถูกต้องและเรียบร้อย อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการปฏิบัติงานประนีประนอมข้อพิพาทของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. ๒๕๓๐”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“นายอำเภอ” หมายความว่า ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ

“คณะกรรมการหมู่บ้าน” หมายความว่า คณะกรรมการหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ และคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒

ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการประนีประนอมข้อพิพาทได้เมื่อ

- (๑) เป็นข้อพิพาทเกี่ยวกับความแพ่งหรือความอาญาที่เป็นความรับผิดชอบความได้
- (๒) คู่กรณีทั้งสองฝ่ายตกลงให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท และ
- (๓) ข้อพิพาทดังกล่าวเกิดขึ้นในหมู่บ้านหรือคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้าน

ข้อ ๕ เมื่อมีข้อพิพาทตามข้อ ๔ เกิดขึ้น และคู่กรณีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่ายประสงค์จะให้ข้อพิพาทนั้นยุติลงในระดับหมู่บ้าน ก็ให้แจ้งผู้ใหญ่บ้านทราบ และผู้ใหญ่บ้านแจ้งคู่กรณีทั้งสองฝ่ายมาตกลงทำบันทึกยินยอมให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาทตามแบบท้ายข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ เมื่อผู้ใหญ่บ้านได้ดำเนินการตามข้อ ๕ แล้ว ให้นัดหมายคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอยู่ในหมู่บ้านขณะที่นัดหมายทำการประนีประนอมข้อพิพาทโดยไม่ชักช้า

ในการทำหน้าที่ประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านจะมอบหมายให้กรรมการไม่น้อยกว่าสองคนดำเนินการแทนก็ได้

เพื่อประโยชน์ในการประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านหรือคู่กรณีจะเชิญบุคคลอื่นที่เห็นสมควรเข้ามาร่วมทำการประนีประนอมข้อพิพาทด้วยก็ได้

ข้อ ๗ ในการประนีประนอมข้อพิพาทให้คณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการ ดังนี้

- (๑) สอบถามข้อเท็จจริงจากคู่กรณีและบุคคลอื่นที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับข้อพิพาท
- (๒) เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมาสอบถามข้อเท็จจริงในกรณีที่จำเป็น
- (๓) ตรวจสอบเอกสาร หรือวัตถุ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องตามความยินยอมของเจ้าของ

หรือผู้ครอบครอง

การประนีประนอมข้อพิพาทให้กระทำโดยเปิดเผยต่อหน้าคู่กรณี

การประนีประนอมข้อพิพาทให้กระทำ ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือสถานที่อื่นตามที่คณะกรรมการหมู่บ้านเห็นสมควร

ข้อ ๘ เมื่อคณะกรรมการหมู่บ้านได้ข้อเท็จจริงจากคู่กรณี หรือพยานบุคคล หรือพยานเอกสาร วัตถุพยาน หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ประนีประนอมข้อพิพาทโดยอาศัยหลักกฎหมาย หรือจารีตประเพณี แห่งท้องถิ่น ซึ่งไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่คู่กรณี

ถ้ามีปัญหาในการประนีประนอมข้อพิพาท คณะกรรมการหมู่บ้านจะเชิญบุคคลตามข้อ ๑๒ มาให้ คำปรึกษาก็ได้

ข้อ ๙ ถ้าคู่กรณีตกลงกันไม่ได้ ให้ยุติการประนีประนอมข้อพิพาทนั้น และแจ้งให้คู่กรณีทราบ แล้วรายงานให้นายอำเภอท้องที่ทราบเพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

ถ้าคู่กรณีตกลงประนีประนอมกันได้ ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำสัญญาประนีประนอมยอมความ ขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน อ่านและอธิบายข้อความให้คู่กรณีเข้าใจและให้ลงลายมือชื่อในสัญญานั้น โดยให้กรรมการหมู่บ้านอย่างน้อยสองคนลงนามเป็นพยานในสัญญา มอบให้คู่กรณีถือไว้ฝ่ายละฉบับ คณะกรรมการหมู่บ้านเก็บไว้บันทึกยินยอมให้ประนีประนอมข้อพิพาทหนึ่งฉบับให้ผู้ใหญ่บ้านส่งอำเภอ หนึ่งฉบับพร้อมกับแบบรายงานตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๐ เมื่อดำเนินการประนีประนอมข้อพิพาทเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าคู่กรณีจะตกลงหรือไม่ ตกลงตามที่ประนีประนอมข้อพิพาทก็ตาม ให้คณะกรรมการหมู่บ้านบันทึกผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ หมู่บ้านไว้ท้ายบันทึกยินยอมให้ประนีประนอมข้อพิพาทและมอบให้ผู้ใหญ่บ้านเก็บรักษาไว้เมื่อมีการเปลี่ยน ผู้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน ให้มีการส่งมอบเอกสารการประนีประนอมข้อพิพาทนั้นแก่ผู้ดำรงตำแหน่งใหม่

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ใหญ่บ้านรายงานผลการประนีประนอมข้อพิพาทแก่นายอำเภอท้องที่ตามแบบท้าย ข้อบังคับนี้ทุกเดือนในวันประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๑๒ ให้นายอำเภอ ปลัดอำเภอ ข้าราชการตำรวจยศตั้งแต่นายร้อยตรีขึ้นไปภายในเขตอำเภอ และพนักงานอัยการให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนร่วมกันช่วยเหลือสนับสนุนในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตท้องที่ เมื่อได้คำแนะนำปรึกษาแล้ว ให้บันทึกไว้ในสมุดตรวจการปฏิบัติงาน ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (ปก. ๒ ก)

ข้อ ๑๓ ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามข้อบังคับฉบับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

(ลงนาม) พลเอก ประจวบ สุนทรางกูร

(ประจวบ สุนทรางกูร)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บันทึกยินยอมให้คณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....ผู้ร้อง

ระหว่าง

.....ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ผู้ร้อง อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ผู้ถูกร้อง อายุ.....ปี อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....บัตรประจำตัวประชาชนเลขที่.....

ผู้ร้องและผู้ถูกร้องมีความประสงค์ให้คณะกรรมการหมู่บ้านทำการประนีประนอมข้อพิพาทดังกล่าว

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

คำสั่งผู้ใหญ่บ้าน

☐ ข้อพิพาทไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๔

☐ ข้อพิพาทเข้าหลักเกณฑ์ตามข้อบังคับฯ ข้อ ๔ มอบคณะกรรมการหมู่บ้านประนีประนอมข้อพิพาท

ลงชื่อ.....ผู้ใหญ่บ้าน

ผลที่สุดของข้อพิพาท

☐ ตกลงกันได้โดยคู่กรณี

☐ ไม่ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

☐ ทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

☐ ตกลงกันไม่ได้จึงแจ้งให้คู่กรณี

☐ ไปตกลงกัน ณ ที่ว่าการอำเภอ

☐ ไปดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต่อไป

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน

สัญญาประนีประนอมยอมความแพ่ง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

.....ผู้ร้อง

ระหว่าง

.....ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ข้อพิพาทเรื่องนี้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่งดังมีข้อความดังต่อไปนี้

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้ทำขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้อ่านและเข้าใจข้อความดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

สัญญาประนีประนอมยอมความอาญา

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่าง

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง.....

ข้อพิพาทเรื่องนี้ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความแพ่งดังมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

สัญญาประนีประนอมยอมความฉบับนี้ทำขึ้น ๔ ฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน ผู้ร้องและผู้ถูกร้องได้อ่านและเข้าใจข้อความดีแล้ว จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ร้อง

ลงชื่อ.....ผู้ถูกร้อง

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

ลงชื่อ.....กรรมการหมู่บ้าน พยาน

จำนวนคดี ทั้งหมด	ประเภทคดี		ผลการประนีประนอมข้อพิพาท				หมายเหตุ
	คดีแพ่ง (จำนวน)	คดีอาญา (จำนวน)	คดีแพ่ง		คดีอาญา		
			ตกลงกันได้ (จำนวน)	ตกลงกันไม่ได้ (จำนวน)	ตกลงกันได้ (จำนวน)	ตกลงกันไม่ได้ (จำนวน)	

ตรวจถูกต้อง

(ลงชื่อ).....ผู้ใหญ่บ้าน

(.....)